

Rosmalla

Heemkundekring Rosmalen

Jaargang 27 - Nummer 3

COLOFON

JAARGANG 27 - NUMMER 3

DECEMBER 2017

Rosmalla (ISSN 0925-2894) wordt drie keer per jaar uitgegeven onder eindverantwoording van het bestuur van Heemkundekring Rosmalen.
Hoff van Hollantlaan 1R
5243 SR Rosmalen
073-5221832
heemkundekring@kpnmail.nl

www.heemkundekringrosmalen.nl

Bestuur Heemkundekring Rosmalen:

- Wilma van Creijl-van Kasteren, voorzitter
- Truus Birsak-Verhallen, Secretaris
- Henda Pennings-van der Leest, penningmeester
- Rien van Grunsven, lid
- Kitty van der Doelen-Crane, lid

Werkgroep Redactieraad 'Rosmalla':

- Gerrit Mol
- Frans Vos
- Michiel van Heumen
- Wil Coppelmans
(lay-out en tekstverwerking)

Productie:

- Druk: Nextprint B.V. den Bosch

Losse nummers:

- €5,50 per uitgave

Kopijadres:

- g.mol@ziggo.nl
- Heemkundekring Rosmalen
Hoff van Hollantlaan 1R

Ledenadministratie:

- Henda Pennings
Vliertwijksestraat 4c
5249 RH Rosmalen

Iedere auteur draagt persoonlijke verantwoordelijkheid voor zijn of haar artikel. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd tenzij bronvermelding plaatsvindt.

Inhoudsopgave

Pagina

<i>Redactie</i>	Voorwoord	2
<i>Harry Coppens</i>	Voor u gehoord 62	2
<i>Henk de Werd</i>	Het muziek- en cabaretgezelschap "Levensvreugd"	3
<i>Redactie</i>	Contact uit Indië Kerst 1947	13
<i>Henk Savelkouls</i>	Topografische kaart van Rosmalen getekend door Wijnand Westerlaken	21
<i>Jo Versteijnen</i>	Topografische Wandkaart van Wijnand Westerlaken	22
<i>Gerrit Mol</i>	Twee sikken over een oude sik	27
<i>Gerrit Mol</i>	En zo begon de kerk van Maliskamp	29
Heemkundekring Rosmalen dankt zijn sponsors		30

Foto voorzijde omslag:

Gezicht op Rosmalen met Lambertuskerk, gezien vanuit het noordoosten. Aquarel uit 1815, gemaakt door een zekere P. Testas en ondergebracht in de Brabant-Collectie van de Universiteit van Tilburg.

Foto achterzijde omslag:

Ansichtkaart van Hintham van vóór de laatste oorlog. We zien de weg Hintham in de richting van 's-Hertogenbosch. De foto is genomen ter hoogte van de Annakerk. Ongeveer in het midden is zichtbaar de toren van het protestantse kerkje, dat beginjaren 60 is gesloopt. Recht het woonhuis genaamd "St Joris" waar rond de eeuwwisseling jonkheer Snoeck woonde. Tegenwoordig staat er appartementencomplex Sint Jorisstate. Het rijtje huizen aan de linkerkant, met de leeuwen op de top van de gevel, bestaat nog. Op de hoek woonde smid Gretje Vriens. Achter deze rij huizen zien we nog de vroegere lagere school van Hintham. Wat een rust straalt deze kaart uit!

Voorwoord

Redactie

Elke keer weer spannend voor de redactie: zou er genoeg kopij zijn voor een nieuwe aflevering? U ziet het, het is weer gelukt. Mede dank zij de zeer lezens- en kijkwaardige afleveringen van Henk de Werd over het Rosmalense theaterleven. En dat er ooit een goed onderbouwd verhaal zou komen over de prachtige kaart van Rosmalen, getekend door onze dorpsgenoot Westerlaken, mocht je ook hopen. In deze decembermaand nemen we u tevens mee naar precies 70 jaar geleden, om te zien hoe onze jongens in het toenmalige Indië op de hoogte gebracht werden van plaatselijk wereldnieuws. Geen verhaal over onze zo langzamerhand beroemde dorpsgenoot Peer Smulders. Over hem verscheen enkele jaren geleden al een boekje en de twee films die we gelukkig over hem hebben, maken van hem een legendarisch figuur. Misschien komen we er later nog wel eens op terug. Twee overleden leden van onze heemkundekring willen we ook graag eren: Truus Coppens en Theo Derksen. Truus trad niet zo op de voorgrond. We zullen haar geen groter plezier doen dan nog eens een kleine aflevering van “Voor u gehoord” te publiceren, de dialectrubriek van haar man Harry. Theo Derksen wordt alle eer gedaan door het gesprek dat wij als redactie hadden met zijn opvolgers als gemeentesecretaris. Tenslotte ook nog een anekdotisch verhaal over het ontstaan van de Bernadetteparochie, opgetekend van zeer dichtbij.

Veel leesplezier!

Voor u gehoord 62

Harry Coppens

Van veul geeve gaon de beste gèit kepot.
(Alle gulheid kent zijn grenzen.)

D'n dieje is ok niej van 't lache doodgegaon.
(Gezegd van een echte zuurpruim.)

Unne mins vreugt z'n èige af of seks op zondag zonde is. Hij rikraoit of seks nou onder werken of onder speule velt. Dùrrum gi-t-iej nor de pastoor en vreugt hoe diej daor over denkt.

Nò d'n bijbel te hebbe geraodpleegd, zi de priester:
“M'n zoon, ik ben d'r zo goed ès zeker af dè seks onder 't werk hurt en dùrrum hurt dè dus niej op zondag thuis.”
De mins prakkezeert en denkt: “Wè wit zónne priester diej niej getrouwd is of niks, wè wit diej eigelek ok van seks af!”

Hij gi nor d'n dominee, want diej is tenminste getraowd en alles. Diej hi dus meer ervaring. Hij li z'n probleem veur en krèg utzelfde antwoord: “Seks is werken mag dùrrum niej op zondag veur komme.”

Dè velt de vraogsteller lèllick teege. Hij prakkezeert eef-

kes en duu teleste nor de rabbi. Zónne mins sti in 'n tradisie van duuzende jorre, diej zógget toch zeeker beeter moete weete...

De rabbi heurt 'm òn, prakkezeert eefkes en zi dan:
“Seks dè moet tot speule gerekend worre, dè sti zo vaast ès 'n huis.”

De mins reageert mee: “Mar meneer de rabbi, hoe kunde gè daor zó gauw zó zeker af zèn? Diej aander priesters zinne dè seks werk waar!”

Dan zi de rabbi zuutjes:
“M'ne beste mins, ès seks werke waar, dan liet ons vrouw dè toch zeeker dur de meid doen”.

Hij slù deur ès unne punder.
(Hij slaat door als een unster. Je kunt niet vertrouwen op zijn verhaal.)

Es d'n èrremoei de deur inkùmt, vliegt de liefde het venster ut.

“Bènde gè er eentje van 'n tweeling?” 't Zit bè ulliej toch niej in d'n aard?”

“Nee..mar onze vòdder waar in slaop gevalle.”

Het muziek- en cabaretgezelschap “Levensvreugd”

Deel 1

Henk de Werd

De jaren '50 stonden in Rosmalen in het teken van de wederopbouw, de bestuurlijke vernieuwing en de eerste grote uitbreidingsplannen. Burgemeester Von Heijden ging met pensioen. Hij werd opgevolgd door burgemeester Mazairac, die voortvarend aan de slag ging met de ontwikkeling en realisering van nieuwe uitbreidingsplannen. Daardoor kon in 1960 reeds de

10.000ste inwoner begroet worden. Pastoor Van der Meijden van de Lambertusparochie ging met emeritaat. Pastoor Janssens trad aan. Hij zette de deuren en ramen van de kerk wijd open voor verandering en vernieuwing. De traditionele verpachting van banken werd afgeschaft en het sterk verouderde kerkkoor kreeg een nieuwe dirigent en vele enthousiaste jonge leden. Op zijn verzoek werden eveneens de plannen in kaart gebracht voor de bouw van een nieuw bejaardentehuis en parochiehuis / gemeenschapshuis. De historie van het bejaardentehuis

Rosmalen collectie van Henk de Werd, ondergebracht in het Erfgoed van 's-Hertogenbosch. (Stadsarchief).

(De Annenborch) verscheen reeds in boekvorm en de geschiedenis van het gemeenschapshuis (De Kentering) werd gepubliceerd in De Molen.

Op cultureel gebied maakte het jonge cabaretgezelschap “Levensvreugd” furore. Tot op de dag van vandaag wordt nog met weemoed gesproken over deze groep. Reden genoeg om eens een duik te doen in de historie van dit Rosmalense gezelschap. Ere wie ere toekomt.

Daarom draag ik dit historische artikel op aan :

- 1 Wijlen Frans Hoedemakers, de “Rusmollese van ‘t jaar 1998”, die een belangrijk aandeel had in het succes van dit gezelschap. Hij verstrekke me de nodige gegevens.
- 2 Wijlen Toon van Balkum en wijlen Jo van Hoof, die het cabaretgezelschap “Levensvreugd” hebben gedragen naar zijn ongekeerde populariteit in Rosmalen.
- 3 Wijlen Henk van Hassel, die me vanuit Canada de nodige

informatie in de vorm van knipsels en kopieën deed toekomen. Zonder hem had ik dit artikel niet kunnen schrijven. Mijn dank aan Frans, Toon, Jo en Henk is dan ook groot! In het katholieke zuiden speelde de Roomse kerk op allerlei terreinen gedurende vele jaren een grote rol.

Katholieke scholen, katholieke verenigingen met geestelijke adviseurs, een katholieke radio-omroep, een katholieke volkspartij in de politiek, katholieke standsorganisaties, waaronder de katholieke vakbond, de KAB, met de KAJ, Katholieke Arbeiders Jeugd, als onderafdeling. De Rosmalense tak van de KAJ was erg actief, organiseerde diverse cursussen en uitstapjes, hield zich bezig met een eigen speelgoedactie rond sinterklaas en zocht vermaak in het samen musiceren met als sprekend voorbeeld “de Roamba’s”, de Rosmalense Amateurs Band. Rond 1951 werd “Levensvreugd” opgericht, een cabaretgezelschap, bestaande uit Rosmalense leden van de KAJ. In Maliskamp deed men hetzelfde. De Maliskampse revue met de Rosita’s en de Maharadja’s is nu nog een begrip in dit Rosmalense kerkdorp. Ook het verleden daarvan heb ik reeds in de computer vastgelegd.

“Levensvreugd” heeft met maar liefst tien revues in

De Rosmalense KAJ op Schiphol in 1949 / 1950: Vooraan v.l.n.r.: Johan Geerts, Hein v.d. Ven en Wim v.d. Sterren. Tweede rij, eveneens zittend v.l.n.r.: Jo v.d. Akker, van Berne en achter hem, half gebogen, Wim Rovers; Henk van Bavel, Toontje v.d. Wijst en achter hem Theo Clement; Toon van Hoof en achter hem, nog net zichtbaar, Frans Hoedemakers en Akkie Vos; Rien Kusters en achter hem Van Meurs en Frans Kusters; onbekend, Henk van Rosmalen.

Derde rij v.l.n.r.: Toon Kerkhof, Cor Verstegen, Verstappen, Albert v.d. Donk, Jo Schippers, Harrie d'n Otter, onbekend, Verstappen en Jos v.d. Sterren. Rosmalen collectie van Henk de Werd, ondergebracht in het Erfgoed van 's-Hertogenbosch, Stadsarchief.

De Rosmalense KAJ anno 1951: Vooraan v.l.n.r.: Johan Geerts, Piet van Haren en Leo Voets.

Tweede rij, zittend, v.l.n.r.: Gerrit Kappen, Tonnie Hartogs, Jo van Hoof, Wim Rovers, Jo Schippers en Jan v.d. Westen. Derde rij, staande, v.l.n.r.: Theo van Rosmalen, Jan de Cort, Henk v.d. Wielen, Jo v.d. Akker, Rien van Gerven, Henk van Hassel, Bert Kerkhof, Jan Vissers en Wim Geerts.

Rosmalen collectie van Henk de Werd, ondergebracht in het Erfgoed van 's-Hertogenbosch, Stadsarchief.

De Roamba's, de Rosmalense Amateurs Band, van de Rosmalense KAJ.

Eerste rij v.l.n.r.: Toon van Balkum, Jos v.d. Sterren, Jo van Hoof, Jo Schippers, Jo v.d. Akker en Harrie v.d. Leest. Tweede rij v.l.n.r.: Henk van Hassel, Frans Hoedemakers, Wim van Hoof, Wim Rovers en Ad van Abelen. Rosmalen collectie van Henk de Werd in het Erfgoed van 's-Hertogenbosch Stadsarchief

Rosmalen stevig aan de weg getimmerd en een enorme bekendheid gekregen. Helaas is niet alles bewaard gebleven. Erger nog, veel is verloren gegaan.

In 1952 presenteerde het gezelschap zich voor het eerst aan het Rosmalense publiek met "Lachen is gezond". Het bleek een schot in de roos. Rosmalen ging plat en iedereen haastte zich om een kaartje te bemachtigen.

In 1953 werd het KAJ-verband losgelaten en ging het gezelschap zelfstandig verder.

"Maandagavond hield de K.A.B., afdeling Rosmalen, haar vijfde ontwikkelingsavond voor een volle zaal.

Na de opening door de voorzitter, de heer Vughts, konden we genieten van de fijne muziek van het gezelschap "Levensvreugd" o.l.v. de heer A. van Balkum, dat voor de laatste maal in K.A.J.-verband optrad. Het was inderdaad

Cabaretgezelschap "Levensvreugd" in Rosmalen. Vooraan v.l.n.r.: Theo van Nuland, Mien van Rosmalen, Jo van Hoof, Riek Vissers, Frans Hoedemakers, Toon van Balkum, Pieter v.d. Plas en Janus van Rosmalen. Tweede rij v.l.n.r.: onbekend, Lies v.d. Plas, Joke v.d. Vliert, An van Creij, Van Abelen, Theo van Abelen, Henk van Hassel en Henk Pennings. Rosmalen collectie van Henk de Werd in het Erfgoed van 's-Hertogenbosch, Stadsarchief.

een genot te kunnen luisteren naar de frisse, vrolijke muziek van deze goed op elkaar ingespeelde band.", aldus de Bossche krant.

In 1954 werd "Ge kunt wè meemaken" uitgevoerd

De krant schreef daarover: "Het muziek- en cabaretgezelschap "Levensvreugd" brengt 9 en 10 Jan. in het bondslokaal haar tweede revue. De revue is samengesteld door de leider van het gezelschap de heer A. van Balkum, terwijl de dirigerstok wordt gezwaaid door de heer Ad v. Abelen. De regie heeft Jo van Hoof.

Ons werd het programma aangeboden van de revue die onder de titel "Ge kunt wè meemaken" draait. We vonden er een keur van sketches en populaire songs. Het geheel wordt gebracht in een kleurrijke verlichting, terwijl stijlvolle decors zijn ontworpen. Er is een speciale scène, waarin cowboys en girls uit het Wilde Westen zullen optreden. Speciale aandacht wordt gevraagd voor het nummer Vaja Condios, dat met Argentijnse warmte zal worden gebracht door het duo Jo en Jo. De eerste avond is speciaal bestemd voor donateurs, die bij voorbespreking hun plaatsen moeten afhalen. Als bijzonderheid zij nog vermeld dat het gezelschap "Levensvreugd" nog deze maand zal

*Cowboyscène uit "Ge kunt wè meemaken" (1954)
v.l.n.r.: Toon van Balkum, Henk van Hassel, Jo v.d. Akker,
Mien van Rosmalen, Pieter v.d. Plas, Abelen, Joke v.d.
Vliert en Jo van Hoof.*

optreden in Den Bosch en wel voor leden van de R.K. Voetbalvereniging Concordia SVD. Deze vererende uitnodiging is inmiddels aanvaard."

Met het duo Jo en Jo werden Jo van Hoof en Joke van de Vliert bedoeld.

Ook over dat optreden bij Concordia SVD bericht de krant uitgebreid op 14-1-1954. De grote zaal van het Parochiehuus aan de Jan Schöfflerlaan in Den Bosch was tot aan de nok toe gevuld toen het gezelschap optrad. Volgens de krant werd met genoegen op deze avond teruggezien. Het publiek had immers met volle teugen genoten van de zeer goede muziek. "Een beschaafd gezelschap met gezonde humor, die de zaal heeft doen schateren van het lachen. Fraaie decors en een ensemble, dat geheel op elkaar is ingestemd. Piet van der Plas toonde zich een vaardig ac-

cordeonist en dat hij de gehele zaal "mee" had, toen hij het clublied der blauwvossen inzette, laat zich begrijpen. Jo van Hoof, die in clubkostuum de midvoor van Concordia SVD imiteerde en van zijn ervaringen vertelde bij de wedstrijd tegen R.K.D.V.C. was oerkomisch. De schetsen "Knalgas" en "Waarheidspoppetje" in welke laatste schets de dienstbode "Roosje" triomphen vierde waren wel het meest geslaagd. Het duo Jo en Jo in meerdere zangduetten met accordeonbegeleiding gaf blijk de zangkunst goed meester te zijn. In de schetsen "Opsporing verzocht", "Imitatie draaiorgel", "Krelis ontdekt de liefde" en "Luitenant en oppasser" waren "Rolmops" en "Knalgas" twee zeer goede komieken die de aanwezigen hebben doen schate-

ren van het lachen. Zeer artistiek verzorgd en op muzikaal hoog peil stonden vooral de demi-finale met "Rumba Anna" en de "Cowboy-scène in de prairie". Een grootse finale, waarbij het gehele gezelschap optrad, vormde een waardig slot van een zeer geslaagde avond." Het behoeft uiteraard geen betoog, dat het doek diverse malen moest worden opgehaald en het applaus daverend was. "Levensvreugd" werd gekwalificeerd als een gezelschap, "dat in de amateurwereld in de toekomst nog wel van zich zal doen spreken."

Lovende woorden en -kritieken alom voor dit Rosmalense gezelschap. De stap naar revue nummer drie was derhalve niet moeilijk te zetten. Op 8-9-16 januari 1955 werd in het K.A.B. gebouw revue nummer drie "Krek iets vur ùllie!" uitgevoerd. "Wie dit gezelschap in voorafgaande jaren gezien heeft en nog eens terugdenkt aan o.a.: Suikerbossie, De Cowboy Scène, Roemba Anna of het duo Jo en Jo, zal zeker niet nalaten, zich ook dit jaar van een plaats te verzekeren", aldus het raambiljet. Entree: Een gulden en dat was inclusief belasting. Ter vergelijking: Ik zat in die tijd op de ULO en kreeg toen 1 gulden zakgeld per week.

De pers was zeer positief over "Krek iets vur ùllie".

Laat ik eens een greep doen:

"Na het succesvolle optreden van "Levensvreugd" op 8 en 9 Januari j.l. zal dit gezelschap niet alleen spelen op Zondag 16 Jan., maar ook nog op Zaterdag 15 Jan..."

"Zaterdag en Zondag gaf het muziek- en cabaretgezelschap "Levensvreugd" haar derde revue voor uitverkochte zalen. Wat ten tonele gebracht werd, was werkelijk de moeite waard en overtrof zelfs de stoutste verwachtingen. Een volledig showorkest speelde de nieuwste schlagers, terwijl de tonelisten komische sketches voor 't voetlicht brachten. Lauwke, de conferencier, gaf de lachspieren van het publiek geen ogenblik rust met zijn kolder, vooral als "Heer in het verkeer", waarin hij - ondanks alle pech met zijn Fordje - toch "heer" bleef. Heel stijlvol waren de liedjes van het duo Jo en Jo, terwijl Henk van Hassel met enkele charmante zangnummertjes de zaal deed daveren. Het Hots-Knots-Trio bracht, in Brabantse kleding, oude polka's en walsen. In "t Is de Worrend" werd het dorpsleven onder de loupe genomen, speciaal het leven in onze gemeente. Verder vermelden we de sketch "Zeemansleven". "Hollands Pracht", een kleurrijke show met molens en tulpenvelden, sloot de avond. Het was een waardig slot. De gehele revue is keurig verzorgd. Decors en costuums

TONEEL

MUZIEK

HET MUZIEK- EN CABARETGEZELSCHAP
„LEVENSVREUGD”

brengt U op

Zaterdag 8, Zondag 9 en Zondag 16 Januari 1955
telkens om half acht in het K.A.B.-gebouw te Rosmalen

de derde Rosmalense revue

Krek iets vur ùllie!

waaraan medewerken:

HET VOLLEDIG LEVENSVREUGDORKEST (15 pers.)
HET BEKENDE DUO JO EN JO
HET HOTS KNOTS TRIO
LAUWKE ALS CONFERENCIER EN VELE ANDEREN.

Regie: J. VAN HOOFF Muzikale leiding: AD ABELEN
Algehele leiding: TOON VAN BALKUM

Wie dit gezelschap in voorafgaande jaren gezien heeft en nog eens terug denkt aan o.a.: Suikerbossie, De Cowboy Scène, Roemba Anna of het duo Jo en Jo, zal zeker niet nalaten, zich ook dit jaar van een plaats te verzekeren.

Zaterdag 8 Jan. alleen voor donateurs en genodigden.

Prijzen der plaatsen f 1.00 (incl. belasting)

Plaatsbespreken op de dagen der uitvoering van 12 tot 1 uur, aan de zaal.

Z A N G

HUMOR

affiche van de derde Rosmalense revue: "Krek iets vur ùllie!".
Deze gekregen kopie zit in de Rosmalen collectie van Henk de Werd.

„Krek iets vur ullie” 1958 Cabaretavond in Preekerspoort

Onder auspiciën van het ontspanningscomité van Concordia-SVD bracht het cabaret- en revuegezelschap „Levensvreugd” uit Rosmalen j.l. Zondagavond in het gebouw van de Predikherenpoort voor het voetlicht de nieuwe revue „Krek iets vur ullie”. Nadat de voorzitter van het ontspanningscomité een woord van welkom had gesproken tot de Concordia-SVD-familie opende de band het programma met een 4-tal populaire nummers.

Dit orkestje bestaande uit 16 leden in kleurige uniformen onder leiding van Ad. Abelen heeft gedurende de gehele avond blijk gegeven van goede muzikaliteit en gemeten naar maatstaven van amateurs, was dit een der beste orkestjes, die wij de laatste tijd zagen optreden. De conferencier van de avond, de heer Jo van Hoof die tevens de regie voert van het gezelschap, wist op geestige en zeer beschaafde manier, zijn gehoor te boeien.

Van de schetsen noemen wij „Suikertante” en „Baby-sitters” voor de pauze, waarvan vooral het laatste een geweldig lachsucces werd. Het Hots-Knots-trio, een parodie op De Bietenbouwers, viel zeer in de smaak van het talrijke publiek. Als demi-finale bracht de Zeemans-scène met zeer goed verzorgde decors het gehele gezelschap in kleurrijke uniformen voor het voetlicht.

Na de pauze vierde opnieuw de band triomphen, terwijl in de schets „Kleedkamerimpressies” het clubleven van Concordia-SVD werd gedemonstreerd. Met „Heer in het verkeer” wist Jo van Hoof de lachers op zijn hand te krijgen en „De huwbare dochter” was een waardig besluit van de gespeelde schetsen. Het Hots-Knots-trio en de conferencier deden ook nu weer hun best en besloten werd met een grootse finale getiteld „Hollands pracht” hetgeen ons een Volendammer tafereel bracht met op de achtergrond het gehele gezelschap zittend nabij Hollandse molens, die hun wieken lustig draaiden. De voorzitter van Concordia-S.V.D. sprak het slotwoord en bood de dames versnaperingen aan en een grote krans in de clubkleuren werd overhandigd aan de algemene leider de heer Antoon van Balkom. Nog even flitsten de fotolampen en toen verlieten de talrijke aanwezigen de zaal in het besef, dat zij een hoogstaande en zeer beschaafde revue-avond hadden bijgewoond.

KREK IETS VUR ÜLLIE '55 Derde Rosmalense revue

Zaterdag en Zondag gaf het muziek- en cabaretgezelschap „Levensvreugde” haar derde revue voor uitverkochte zalen.

Wat ten tonele gebracht werd, was werkelijk de moeite waard en oertrof zelfs de stoutste verwachtingen.

Een volledige show-orkest speelde de nieuwste schlagers, terwijl de tonellisten komische sketches voor 't voetlicht brachten.

Lauwke, de conferencier, gaf de lachspieren van het publiek geen ogenblik rust met zijn kolder, vooral als „Heer in het verkeer”, waarin hij — ondanks alle pech met zijn Fordje toch — toch „heer” bleef.

Heel stijlvol waren de liedjes van het duo Jo en Jo, terwijl Henk v. Hassel met enkele charmante zangnummertjes de zaal deed daveren.

Het Hots-Knots-Trio bracht, in Brabantse kleding, oude polka's en walsen. In „'t Is de wored” werd het dorpsleven onder de loupe genomen, speciaal het leven in onze gemeente.

Verder vermelden we de sketch „Zeemansleven”, „Hollands pracht”, een kleurrijke show met molens en tulpenvelden sloot de avond. Het was een waardig slot.

De gehele revue is keurig verzorgd. Decors en costuums zijn af, terwijl de verlichting aan het geheel een romantisch tintje gaf.

„Levensvreugde” kan terug zien op een paar geslaagde avonden.

Nader vernemen we, dat „Levensvreugde” reeds vele aanbiedingen gekregen heeft om op andere plaatsen deze revue voor het voetlicht te brengen.

'56 Jaarlijkse revue

Onder auspiciën van de R.K.S.V. „Volkkel” zal ook dit jaar een revue vertoond worden en wel in zaal „Rudigenbosch” op 6 februari a.s. om half acht.

Deze keer evenwel wordt de revue niet gebracht door eigen leden, maar door gastleden uit Rosmalen, verenigd in 't gezelschap „Levensvreugd”. De heer Oonk die een groot aandeel heeft in de revue zal in Volkkel een vertrouwde figuur zijn in de komende revue, daar hij voorheen in Volkkel veel werk maakte van dit soort werk. Dat mogen we dan wel als de reden beschouwen waarom Rosmalen hier te gast zal zijn op 6 februari a.s. Op de dag van de voorstelling kunnen er in het clubhuis, café Hurkmans, nog plaatsen besproken worden voor de revue, die getiteld is „Krek iets vur ullie”.

NULAND. 1956

Cabaret-revue. Op zondag 8 jan. a.s. zal het muziek- en cabaret-gezelschap „Levensvreugd” uit Rosmalen in het instuifhuis een cabaret-revue brengen onder de titel „Krek iets vur ullie”. Gezien het grote succes dat dit gezelschap

sehap overal behaalde, zijn wij er van overtuigd dat deze avond de bezoekers tot een onvergetelijke zal maken.

K.A.V. Op initiatief van de K.A.V. afdeling Nuland brengt het muziek- en cabaretgezelschap Levensvreugd uit Rosmalen op zondag 8 januari a.s. in het Instuifhuis des avonds om half 8 de revue „Krek iets vur ullie”.

16 JUNI. 1956.

Bij een afscheid. Tijdens een zaterdagavond gehouden bijeenkomst van 't muziek- en cabaretgezelschap „Levensvreugd” heeft men afscheid genomen van een trouw lid, nl. mej. Riek Vissers, die gisteren naar Canada is vertrokken.

De voorzitter de heer A. v. Balkum, dankte mejuffrouw Vissers voor het vele opofferende werk, dat zij tijdens haar lidmaatschap heeft verricht voor „Levensvreugd”. Als aandanken overhandigde spreker mej. Vissers een prachtige oorkonde. Hij wenste haar, namens het gezelschap, een goede reis en een zonnige toekomst in haar nieuwe vaderland.

De avond werd verder doorgebracht met voordracht, dans en spel.

Levensvreugd.

Het Muziek- en Cabaretgezelschap „Levensvreugd” vierde zondag, 24 juni, zijn eerste lustrum.

De dag begon met een H. Mis van dankbaarheid in de parochiekerk van St. Lambertus, waarna allen zich verenigden in het clubhuis, café Juliana, waar een welvoorzienige koffietafel gereed stond.

's Avonds om 7 uur waren alle leden weer present en werd de avond doorgebracht met zang, muziek en dans. Tijdens het feest werd door verschillende sprekers het woord gevoerd, o.a. door de voorzitter, de heer A. van Balkum en de heer L. Kerkhof, die namens de leden de leiding dankte voor haar onbaatzuchtig streven.

Krantenknipsels, die Henk de Werd kreeg van Henk van Hassel, toen hij “als geëmigreerde Rusmollense Canadees” Rosmalen weer eens bezocht. Op ons terras in Hintham hebben we samen uren gekletst over Rosmalen. Rosmalen collectie van Henk de Werd, Erfgoed 's-Hertogenbosch Stadsarchief.

zijn af, terwijl de verlichting aan het geheel een romantisch tintje gaf. “Levensvreugd” kan terugzien op een paar geslaagde avonden. Nader vernemen we, dat “Levensvreugd” reeds vele aanbiedingen gekregen heeft om op andere plaatsen deze revue voor het voetlicht te brengen.”

“Als een wervelwind wisselen toneel, muziek, zang en humor elkaar af. Apart mag dan wel genoemd worden de slotscène “Hollands Pracht”. De derde Rosmalense revue “Krek iets vur ùllie” is weer ten einde. Het muziek- en

“Levensvreugd” met het duo Jo en Jo. Vooraan v.l.n.r.: Theo van Nuland, Mien van Rosmalen, Riek Vissers, het duo Jo en Jo bestaande uit Joke v.d. Vliert en Jo van Hoof, Frans Hoedemakers, Toon van Balkum, Pieter v.d. Plas, Janus van Rosmalen.

Tweede rij v.l.n.r.: Onbekend, Lies v.d. Plas, v. Abelen, Ad v. Abelen, Henk van Hassel en Henk Pennings.

Ook deze foto zit in de Rosmalen collectie van Henk de Werd, die is ondergebracht bij het Stadsarchief, nu Erfgoed van 's-Hertogenbosch geheten.

Cabaretgezelschap “Levensvreugd” speelde dezelfde prachtige revue vier avonden voor volle zalen. Zeer veel uitnodigingen om elders te spelen werden aangenomen, zodat “Levensvreugd” nog een druk seizoen voor de boeg heeft.”

Er zijn verslagen bewaard gebleven van optredens in Den Bosch voor Concordia SVD, in Nuland en in Volkel. In Nuland werd opgetreden op verzoek van de K.A.V. in het Instuifhuis en in Volkel nodigde R.K.S.V. “Volkel” het Levensvreugd gezelschap uit op te treden in hun clubhuis, café Hurkmans.

Concordia SVD huurde de Predikherenpoort, ook wel Preekerspoort genoemd, af voor dit Rosmalense gezelschap. Over het optreden in de hoofdstad schreef de krant:

“Dit orkestje, bestaande uit 16 leden in kleurige uniformen, onder leiding van Ad Abelen heeft gedurende de gehele avond blijk gegeven van goede muzikaliteit en, gemeten naar maatstaven van amateurs, was dit een der beste orkestjes, die wij de laatste tijd zagen optreden. De conferencier van de avond, de heer Jo van Hoof, die tevens de regie voert van het gezelschap, wist op geestige en zeer beschaafde manier zijn gehoor te boeien. Van de schetsen noemen wij “Suikertante” en “Babysitters” voor de pauze, waarvan vooral het laatste een geweldig lachsucces werd. Het Hots-Knots-Trio, een parodie op de Bietenbouwers, viel zeer in de smaak van het talrijke publiek. Als demi-finale bracht de Zeemans-scène met zeer goed verzorgde decors het gehele gezelschap in kleurrijke uniformen voor het voetlicht. Na de pauze vierde opnieuw de band triomphen, terwijl in de schets “Kleedkamerimpressies” het clubleven van Concordia SVD werd gedemonstreerd.

Met “Heer in het verkeer” wist Jo van Hoof de lachers op zijn hand te krijgen en “De huwbare dochter” was een waardig besluit van de gespeelde schetsen. Het Hots-Knots-Trio en de conferencier deden ook nu weer hun best en besloten werd met een grootse finale getiteld “Hollands Pracht”, hetgeen ons een Volendammer tafereel bracht met op de achtergrond het gehele gezelschap zittend nabij

5 mei 1955. Optocht in verband met 10 jaar bevrijding. Voor de wagen van “Levensvreugd” zien we Henk v.d. Wielen. Op de wagen zien we v.l.n.r.: Gerrit v.d. Akker, Bert Kerkhof, Zus van Zoggel en achter haar Henk van Hassel, Theo van Nuland, Riek Vissers, Chris Abelen, Joke v.d. Vliert en Pieter v.d. Plas. De wagen behaalde de eerste prijs.

Hollandse molens, die hun wieken lustig draaiden.” Antoon van Balkum kreeg als dank en waardering een grote krans in de clubkleuren van Concordia omgehangen. Het

Dezelfde wagen van “Levensvreugd” nogmaals. Achteraan zien we Pieter v.d. Plas en Frans Hoedemakers met de harmonica. In het midden herkennen we Chris Abelen (voor) en Henk van Hassel met de cowboyhoed. Ook Bert Kerkhof, met hoed, is duidelijk te zien, voorop rechts.

Links van de wagen, zien we vier toeschouwers langs de weg staan, te weten: Jònt van Rosmalen, alias Jònt van Mrienus de Weuw, Jo v.d. Heuvel met dochter Anny op de arm en Bet v.d. Heuvel – van Rosmalen, alias Bet de Weuw uit de Krommenhoek. Deze kleine Anny v.d. Heuvel komen we vele jaren later tegen in de historie van Rosmalen als de moeder van Kien Rombout.

publiek verliet de zaal in het besef, dat ze een zeer hoogstaande en beschaafde Rosmalense revue-avond hadden bijgewoond. Rosmalen op z’n best dus in Den Bosch.

In 1955 werd o.a. met een grootse optocht in Rosmalen herdacht, dat Nederland 10 jaar geleden werd bevrijd van de Duitsers. Ook “Levensvreugd” presenteerde zich in die optocht.

Op 16 juni 1956 nam Riek Vissers afscheid van “Levensvreugd”, dit i.v.m. haar vertrek naar Canada.

“De voorzitter, de heer A. van Balkum, dankte mejuffrouw Vissers voor het vele opofferende werk dat zij tijdens haar lidmaatschap heeft verricht voor “Levensvreugd”. Als aandenken overhandigde spreker Mej. Vissers een prachtige oorkonde. Hij wenste haar, namens het gezelschap, een goede reis en een zonnige toekomst in haar nieuwe vaderland. De avond werd verder doorgebracht met voordracht,

dans en spel.”

Op 24 juni 1956 werd tevens het eerste lustrum gevierd. “De dag begon met een H. Mis van dankbaarheid in de parochiekerk van St. Lambertus, waarna allen zich verenigden in het clubhuis, café Juliana, waar een welvoorzienende koffietafel gereed stond. ‘s Avonds om 7 uur waren alle leden weer present en werd de avond doorgebracht met zang, muziek en dans. Tijdens het feest werd door verschillende sprekers het woord gevoerd, o.a. door de voorzitter, de heer A. van Balkum en de heer L. Kerkhof, die namens de leiding dankte voor haar onbaatzuchtig streven”.

Dat eerste lustrum werd uiteraard ook gevierd met een nieuwe revue: “5 joar Levensvreugd”.

“Levensvreugd” gaat feest vieren en het ijverige bestuur heeft gemeend dit niet beter te kunnen doen dan een feestrevue in elkaar te zetten die klinkt als een klok. Deze eerste lustrum revue overtrof alle vorige optredens in muziek, zang, decors, toneelspel en kostuums. Volgens de Bossche krant was “het Levensvreugd orkest”, o.l.v. Pieter v.d. Plas, in deze 5 jaren uitgegroeid tot een heus “orkest”

De dames Snip en Snap, Frans Hoedemakers (links) en Jo van Hoof. Rechts: Jo van Hoof en Frans Hoedemakers als gemeentewerkers. De foto's zitten in de Rosmalen collectie van Henk de Werd, ondergebracht bij het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch, deel van het Erfgoed 's-Hertogenbosch.

(18 personen), dat door goed uitgevoerde muzieknummers de talrijke aanwezigen aangenaam verrast. De zangnummers van het duo Jo en Jo en enkele anderen deden het

eveneens prima.

De conferenciers Lauwke en Gieleke verrasten ons op kol-der van de bovenste plank. Hun grappen en geestigheden waren vol humor en nergens werden zij banaal of kwamen met “moppen” uit de oude doos. Het best zagen we deze “specialisten” in hun imitatie van de Dames Snip en Snap. Ter afwisseling trad het accordeontrio “De Frapito’s” op en hield het publiek aangenaam bezig met potpourri’s uit vorige revues. De sketches, onder regie van Jo van Hoof, werden vlot gespeeld. De beste was wel “De Gemeentewerkers”, waarin toestanden in ons dorp kritisch werden bekeken, zonder evenwel iemand te kwetsen. De scènes waren juweeltjes, wat mede ook te danken was aan de werkelijk prachtige kostuums en schitterende decors. In “Tirolerpret” konden we genieten van het frisse stemmetje

Links, het witte gedeelte van het complete bouwwerk, was het beroemde “theater Het Bondsgebouw” te Rosmalen. In de zaal zelf was er geen verhoging en er mocht gerookt worden. Henk de Werd heeft deze foto gemaakt. Het negatief ervan is bewaard gebleven en met de foto ondergebracht in de Rosmalen collectie van hemzelf. Als geen ander herinner ik, Henk de Werd, diverse voorstellingen in dit gebouw. Als niet-rokende student op de Bisschoppelijke Kweekschool, een opleiding voor onderwijzer, ging ik na zo’n voorstelling naar huis, met tranende en pijnlijke ogen van het enorme rookgordijn in het Bondsgebouw. Kunt u zich voorstellen, dat Rosmalen inderdaad toe was aan een nieuw parochie- of gemeenschapshuis?

van ‘n 15-jarige jodelzangeres. In de scène “in zuidelijke sferen” waande men zich in het zonnige Spanje en deed ons een ogenblik het gure weer in ons landje vergeten... Al met al een zeer goed geslaagde avond en het enthousiaste publiek was dan ook niet karig met applaus, temeer

Deze foto werd voor het bondsgebouw gemaakt. We zien vooraan v.l.n.r.: Lee van Driek Voets, Wim van Driek Voets en Jo v.d. Akker. Op de tweede rij zien we v.l.n.r. Albert de Werd, Bertha v.d. Vliert en Jan Kusters

DEM
Tabarett-Verein „Lebensfreude“ Rosmalen
ZUR ERINNERUNG AN DEN
holländisch- rheinischen Abend
IN BUISDORF, DEN 1. SEPTEMBER 1956
GEWIDMET.
Männer-Gesang-Verein
Buisdorf

Herinnering aan het optreden van “Levensvreugd” in het Duitse Buisdorf op 1 september 1956. Henk de Werd redde dit kleinood van de ondergang, gaf het een plaats in zijn Rosmalencollectie en het wordt thans bewaard in het Stadsarchief te 's-Hertogenbosch = Erfgoed 's-Hertogenbosch.

omdat het hele gezelschap uit jeugdige personen bestaat.”

Deze jubileumrevue werd eveneens gespeeld in het bondslokaal bij het inmiddels verdwenen klooster Van Meeuwen en de voormalige Maria meisjesschool.

In het bondsgebouw werd ook vergaderd door de KAB, de KAJ, de VKAJ, enz.

Die accommodatie was beslist van slechte kwaliteit en de behoefte aan een goed gemeenschapshuis deed

zich meer en meer voelen. De Bossche krant schreef dan ook zeer terecht: “Deze revue zou o.i. nog beter tot zijn recht zijn gekomen, wanneer Rosmalen een flink verenigingsgebouw bezat, waarin ‘n behoorlijke toneel accommodatie was. Dit gemis doet zich in steeds sterkere mate gevoelen, vooral omdat onze bloeiende gemeente zoveel verenigingen telt.”

Door het grote succes moest er nog een extra uitvoering

HET MUZIEK- EN CABARETGEZELSCAP
„LEVENSVREUGD”
PRESENTEERT U DE REVUE
„GE ZÔT TOCH ZEGGEN WÔR”

Medewerkenden:

1. Levensvreugd-orkest (17 personen)
2. Het duo „Jo en Jo”
3. De Gemeentewerkers
4. Louke en Bart als.....
5. De Jantjes
en vele anderen

DATUM UITVOERING

19 - 20 - 26 - 27 januari 1957

K.A.B.-gebouw Rosmalen - Aanvang 7.30 uur

Plaatsbespreken: Zaterdags van 2.00 tot 3.00 uur
Zondags van 11.00 tot 12.00 uur
aan de zaal

Grime: Ad. van den Elzen - Regie: Jo van Hoof

Muzikale leiding: Henk Pennings

Algehele leiding: Toon van Balkum

ENTREE f. 1.00 plus f. 0.10 plaatsbespreken

Affiche “Ge zôt toch zeggen wôr” Rosmalen collectie: Henk de Werd. Rechts: een optreden opnieuw van Frans Hoedemakers. Collectie Rosmalen van Henk de Werd in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.

gegeven worden. De opbrengst hiervan kwam geheel ten goede aan de actie kerkherstel Lambertuskerk.

In januari 1957 werd een nieuwe revue op de planken gezet onder de naam: "Ge zôt toch zeggen wôr". De entree bedroeg 1 gulden en voor een dubbeltje kon men een plaats reserveren.

"Ge zôt toch zeggen wôr" zinspeelde op 't feit, dat de inwoners van Rosmalen steeds zeiden, wanneer krijgen we nu eens eindelijk een nieuw parochiehuis? De oude jongensschool, later de bewaarschool geworden en het Wit - Gele Kruisgebouw, tegenover het klooster Van Meeuwen, was gesloopt en een groot aantal parochianen had daar stenen schoon zitten bikken, gratis en voor niks, zodat er snel en goedkoop een nieuw parochiehuis zou komen ter vervanging van het Bondsgebouw. Het was echter de gemeente die dwars ging liggen en opteerde voor een nieuw gemeenschapshuis voor geheel Rosmalen.

Volgens de Bossche Krant was dit de zesde revue van Levensvreugd. Ook nu weer waren kosten noch moeite gespaard om alles zo perfect en aantrekkelijk mogelijk te maken.

De krant schrijft: "Het geheel maakte een verzorgde indruk op alle gebied. Muziek, zang, voordracht, kleding, decors, verlichting en geluidsinstallatie: alles was met zorg voorbereid. Het moet voor de leiding zowel als voor de leden van "Levensvreugd" dan ook een grote voldoening zijn, ieder jaar opnieuw te mogen ondervinden, dat het publiek bij voorbaat vertrouwen stelt in het gebodene, gezien de vlotte voorverkoop van plaatsbewijzen. Deze vereniging vooral zou moeten kunnen beschikken over een zaal met meer zitplaatsen en betere accommodatie, hoeveel meer inwoners van Rosmalen, zouden dan kunnen genieten van deze frisse revue, die vlot werd afgewerkt, zonder hinderlijke lange pauzen tussen de 16 verschillende onderdelen. Hoeveel gemak zouden dan ook de dames en heren hebben van goedgeoutilleerde, meer ruimte biedende kleedkamers. Het zou ons te ver voeren alle onderdelen te bespreken, doch enkele trekken zeer bijzonder de aandacht. Het orkest is bijzonder goed in de openingsshow, als begeleiding van 't duo Jo en Jo en als Zuid-Amerika-Band, waarbij het toont ook dit ritme behoorlijk te beheersen. Van de sketches deden vooral "Het Levend Lijk"

en "Jonas" 't goed, terwijl "'t is de wôrrend" de echte Rosmaalse sfeer schept, waarin de gemeentearbeiders diverse gebeurtenissen van het voorbije jaar prijzen of laken. Dit gedeelte vooral vond grote waardering. Laten we geen namen en pluimen op hoeden steken, doch in de leiding allen huldigen, die aan deze revue hun medewerking gaven. Voorzitter A. van Balkum kan met de muzikale leider H. Pennings, de grimeur J. van Hoof trots zijn op zijn gezonde vereniging "Levensvreugd". Met deze revue heeft de vereniging getoond zijn naam alle eer aan te doen en die ook waard te zijn. Rosmalen mag zich gelukkig prijzen met een vereniging als deze, die er nu al zes jaar toe bijdraagt de gewone dagelijkse sleur eens te vergeten. "Levensvreugd" verdient - zonder te kort te doen aan andere verenigingen, die er eveneens toe bijdragen in Rosmalen ontspanning te brengen - ieders sympathie en steun, opdat zij levend kan blijven en haar jaarlijks optreden tot een blijvende traditie maken."

Na dit succesnummer vond er een mutatie in het bestuur plaats binnen "Levensvreugd".

"Dezer dagen vergaderde het bekende Rosmalens Cabaret- en muziekgezelschap "Levensvreugd" in café Juliana, ter bespreking van enkele interne aangelegenheden. Er was o.m. een bestuursverkiezing aan de orde. Met algemene stemmen werd de heer H. van Hassel tot voorzitter gekozen ter vervanging van de heer A. van Balkum, die om persoonlijke redenen zijn functie neerlegde en ook geen bestuursfunctie meer kon aanvaarden. Ook de heer H. Pennings kon om studieredenen het secretariaat niet langer meer beheren; hij werd vervangen door de heer J. Geerts, terwijl de heer L. Kerkhof het penningmeesterschap zal blijven vervullen. De aftredende bestuursleden werd dank gebracht voor 't vele en goede werk, dat zij voor het gezelschap steeds hadden gedaan. Voorts volgde een uitvoerige bespreking van de nieuwe revue welke in de maand januari gebracht zal worden. De algemene leiding is in handen van de heer H. van Hassel, terwijl de regie weer in de bekwame handen van de heer Jo van Hoof berust; de muzikale leiding werd overgedragen aan de heer Th. van Nuland."

Wordt vervolgd in de volgende *Rosmalla*.

Contact uit Indië Kerst 1947

Rosmalla Extra, deel 8, verschenen in 1997, was helemaal gewijd aan de Rosmalense Indiëgangers. Ook werd in dat jaar een thematentoonstelling aan die jongens en hun wedervaren gewijd. Dat is allemaal weer een hele tijd geleden. Zoals bij velen bekend en in die *Rosmalla* ook beschreven, werd toentertijd regelmatig een nieuwsbrief naar de Rosmalense jongens verstuurd met daarin heel veel "klein" nieuws uit ons dorp, wat echter door onze jongens ver weg als "groot" nieuws ervaren zal zijn.

Het is niet helemaal duidelijk wie de schrijvers waren. Genoemd worden de pastoor Van der Meijden en vier jongens en vier meisjes uit verschillende standsorganisaties. Bekend is ook dat Jos Heijmans vanuit Indië regelmatig een stukje instuurde. Ook worden genoemd Toos van de Wijst, Marietje Langens en Kapelaan Vogels.

Tiny Kappen heeft deze nieuwsbrieven gedigitaliseerd en attendeerde de redactie op het bestaan ervan. Het lijkt ons aardig om af en toe iets uit deze brieven te publiceren, omdat ze ook voor de huidige lezer een aardige kijk geven op het leven in ons dorp, eind veertiger jaren. De uitgave van december 1947 geven wij hier weer. Het eerste stuk hebben we weggelaten, dat was wel erg taaie kost: vrome woorden van de pastoor. Wie ze toch wil lezen: meld u bij de redactie! De lay-out hebben we bewust in de originele vorm gelaten.

Contact
HERSTNUMMER

In die dagen nu, verscheen er een besluit van Keizer Augustus, om een volkstelling over heel de wereld te houden.

Kajottershoekje
"NAASTENLIEFDE KENT GEEN GRENS"

Voor het eerst na de oprichting heeft onze afdeling van de K.A.J. zich eens van haar beste kant laten zien. Drie weken voor Sinterklaas moest er een begin gemaakt worden met hout, spijkers e.d. op te snorren. Dank zij enkele onzer middenstanders, waarvan wij regelmatig wat hout enz. konden betrekken (lees: schooien) konden we beginnen met het zagen van plankjes en wieltjes nodig voor speelgoed, wat op strooiavond (4 Dec.) door een paar "zwarte pieten" (Spaanse)

6.

rond gebracht zou worden. Drie weken is het voor de jongens van de knutselgroep hard werken geweest. Het werd nogal eens een keer na twaalfen dat wij ons clublokaal konden sluiten. Dank zij de prettige geest, die er onder onze jongens heerste, werd er gewerkt dat de stukken er af vlogen. Om eens 'n voorbeeld te noemen: Op één avond werd er een 50-tal jeeps in elkaar getimmerd. Door medewerking die de Kath. Actie ons toezegde, vonden wij een achttal meisjes bereid voor de poppen-afdeling. In een week tijds, slaagden deze meisjes erin, om vijftig poppen, twintig beestjes en 20 ballen te maken. Natuurlijk kwam de stof die hiervoor nodig was weer van het adres: "dank-je-wel". V & D uit 's-Bosch bood ons hierbij de helpende hand.

Deze actie is schitterend verlopen, en naar ik hier en daar hoor, hebben de Kajotters in Roosmalen zich van een goede naam verzekerd. We zullen beloven: "Volgend jaar nog beter." Ook in de beweging werd gewerkt.

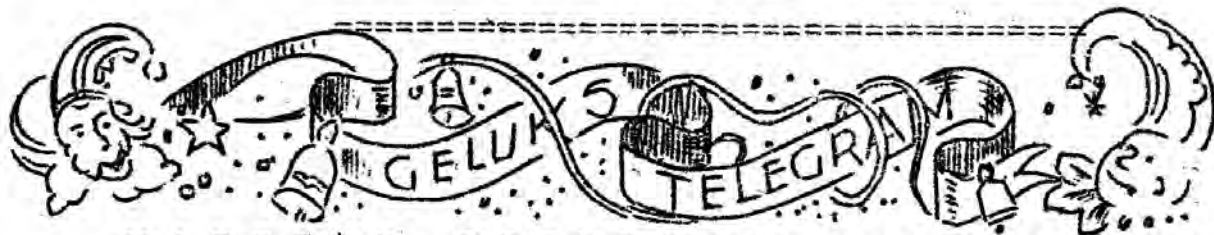
Op 6 December hadden we een bonte St. Nicolaasavond, eveneens verzorgd door een groep Kajotters. St. Nicolaas kwam ons (niet te paard, maar met een fijne "slee") in ons honk bezoeken. Deze H Man ontpopte zich later als onze kringleider Toon van Heijningen uit Den Bosch. Een pracht avond, van 6 tot 11 uur gezellig doorgebracht met zang, voordracht, declamatie en tractatie.

Tot zover het Kajottersnieuws en.... tot een volgende keer.

P.

"Wees kameraad, waar je ook staat"

"Van huis, tot zover waar de klok slaat."

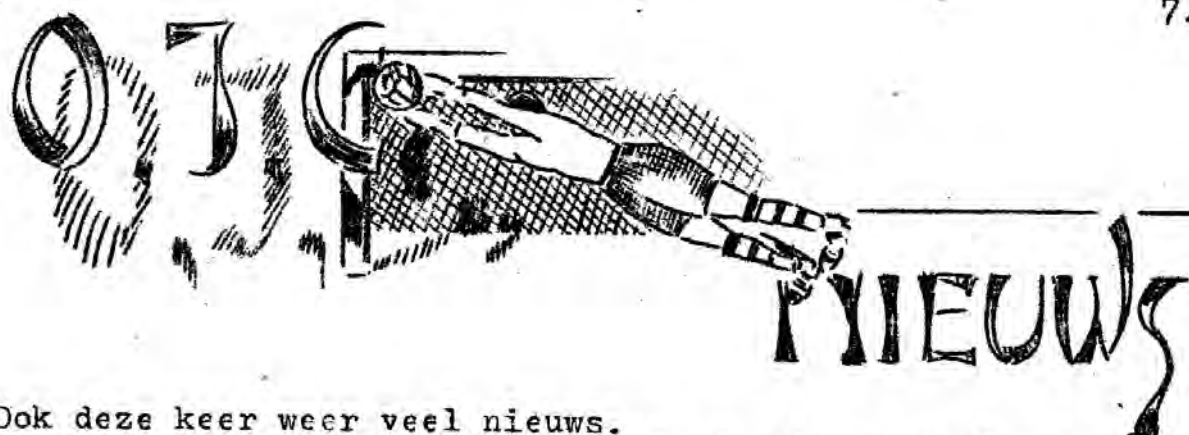

MARTIËN SPIERINGS, wordt 18 Jan. 22 j.
JAN v. d. VLIERT wordt op dezelfde datum 21.
JOS HEIJMANS wordt 4 Jan. 22 j.

Alle drie van harte gefeliciteerd.

=====

Verder heten we PIET KUSTERS nog van harte welkom bij zijn
thuiskomst uit Indië.

Ook deze keer weer veel nieuws.

Op Zondag 16 November moest O.J.C. de nieuwe derde klasser: U.D.I. op eigen terrein partij geven. Een hele schare supporters vergezelde onze jongens. De wedstrijd viel tegen. O.J.C. moest hier met een 2 - 0 nederlaag naar Rosmalen terug. Het tactische spel van O.J.C. vermocht hier niets, tegen het fanatiek aanvalsspel van U.D.I. Tot 5 min. voor het einde was het nog 0 - 0 en alhoewel O.J.C. voortdurend in de meerderheid was, kwam toch het succes aan de kant der Udenaars, daer onze club met veel pech te kampen had.

Zondag 23 November kregen we St. Michielsgestel thuis. De wedstrijd van de dag. In een wedstrijd met veel spanning, waar Gestel alles op alles zette, doch waarin O.J.C. vooral na de rust geregeld het vijandelijk doel bestormde, wisten de gasten toch uiteindelijk de beide punten mee naar huis te nemen. Het werd hier 1 - 2. Gestel mocht van geluk spreken, alhoewel we moeten toegeven, dat zij een faire en goede partij voetbal hebben laten zien. De Gestelsen kunnen met recht dromen over een aanstaand kampioenschap, temeer daar S.C.B. Zondag 6 Dec. gelijk speelde tegen Best Vooruit.

Zondag 30 November kreeg O.J.C. tegen Vlijm. Boys de volle buit binnen. Onze kleine links-buiten Wim Heijmans wist hier tot driemaal toe te scoren. De uitslag was: O.J.C.-Vl. Boys 6 - 1.

Op 6 Dec. weer een thuis-wedstrijd. O.D.C. uit Boxtel kwam op bezoek. O.D.C., een prima ploeg, moest toch de meerdere in O.J.C. erkennen. Het werd 1 - 0 uit een op 2e klas-peil gespeelde wedstrijd. Beide doelen liepen doorlopend gevaar en het spel golfde dan zo snel op en neer, dat de scheidsrechter af en toe geen raad wist. Voor de rust wogen beide elftallen tegen elkaar op en er werd schitterend spel vertoond. Het eerste doelpunt en ook het enige werd gemaakt uit een kopbal van H. van Eerd. Na rusttijd zagen we weer hetzelfde

8.

spel, waarin de training van onze jongens duidelijk naar voren kwam. O.D.C. raakte uitgeput, terwijl onze jongens voor het merendeel nog fit waren. O.D.C. raakte overspeeld en O.J.C. brak geregeld door. Reeds 10 minuten voor het einde kwam O.D.C. bijna niet meer over de helft. Meer speciaal de mooie passes van G. Pennings vielen bij het publiek in de smaak en hieruit werden de meeste aanvallen geboren. Tot slot nog de stand per 6 December :

St.Mich.Gestel	:	11	10	0	1	20	35 - 10
S. C. B.	:	11	8	2	1	18	27 - 8
O. D. C.	:	11	5	3	3	13	33 - 18
O. J. C.	:	11	5	3	3	13	25 - 17
U. D. I. '19	:	10	5	1	4	11	18 - 19
Vlijmense Boys	:	10	4	0	6	8	25 - 33
Best Vooruit	:	9	3	1	5	7	14 - 23
Haarsteeg	:	10	3	1	6	7	22 - 31
Zaltbommel	:	10	3	0	7	6	18 - 32
Oisterwijk	:	11	0	1	10	1	11 - 37

UITSLAGEN VAN ZONDAG 14 DECEMBER :

Haarsteeg	- U. D. I.	: 4 - 1
S. C. B.	- Vlijm. Boys	: 0 - 0
O. D. C.	- Oisterwijk	: 6 - 1
Zaltbommel	- O. J. C.	: 1 - 1
St.M.Gestel	- Best Vooruit	: 5 - 1

15 en 16 November gaf Oefening en Vermaak een welgeslaagde uitvoering, genaamd "Ridders van de Lucht." Er is werkelijk goed spel geleverd. De mensen waren dan ook zeer tevreden, en bedachten onze collecte, die natuurlijk niet achterwege bleef, ruim.

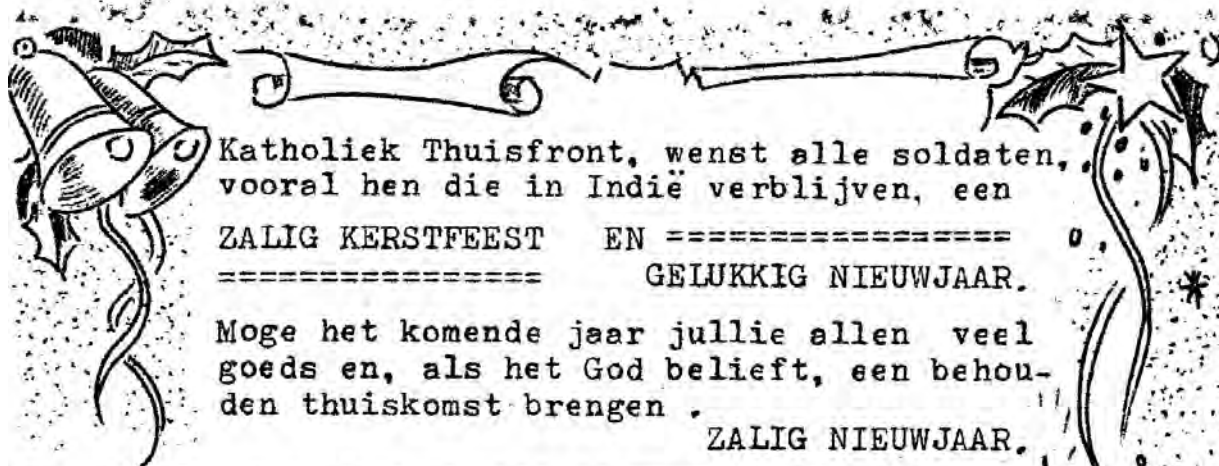
Het huis van Bakker de Jong is klaar. Met Sinterklaas is de winkel geopend. Het was werkelijk een lust om te zien.

De etalage prijkte met bloemen en allerlei heerlijkheden. Je kon er niet voorbij lopen, zonder te watertanden. Maar goed, dat de Sint ons ook wat lekkers gebracht heeft, anders kon ik niet instaan voor de gebroken ruiten.

Het huis van W. Langens is ook weer in aanbouw. De vorige week zag ik de vlag prijken, dus de kap komt er op. Het is wat verder teruggeplaatst, en de bomen zijn omgehakt, zodoende valt die gevaarlijke bocht weg en hebben we daar een brede mooie weg gekregen. Je ziet... Rosmalen gaat steeds gestadig vooruit.

Een onzer dorpsgenoten, n.l. Jan van Helvert met zijn vrouw en kinderen is vorige week per vliegtuig naar Amerika vertrokken. Hij zal zich daar gaan vestigen. We hopen dat het hen goed zal gaan.

Het aenstaende bruidje, dat kort voor haar huwelijk zo ongelukkig kwam te vallen is ook weer thuis uit het ziekenhuis, en zal in de week na Kerstmis, (laten we hopen: zonder verdere moeilijkheden,) zich in het huwelijksbootje begeven.

De beste MOP ingezonden door : Wim Verhallen.

"LOGISCH"

Sergeant : M'n lieve hemel, hoe is 't mogelijk Jansen, dat je 5 maal achter elkaar naast het doel schiet ?

Recruut : Omdat er maar vijf patronen in de houder zaten, sergeant.....

GEDOOPT

BURGERLUKE STAND.

Anna, dochter van Martien van Roosmalen en Kaatje van der Heijden.
 Antonetta, dochter van Piet van Lokven en Adriana v.d.Heuvel.
 Gerardus, zoon van Reinier van Berne, en Cath. Frenzen.
 Matilda, dochter van Leo Kersten en Riek van Gerven.
 Elizabeth, dochter van Jo Duffhues en Cath. de Werd.
 Antonia, dochter van Emerentianus Coppens, en Theodora Braam.
 Johanna, dochter van Driek Heijmans en Tina Voets.
 Gertruda, dochter van Hendr. v.d.Heijden en Hendrica Kerkhof.
 Hendricus, zoon van Martinus Heijmans, en Jans Dielissen.

GEHUWD:

Petronella (Pietje) van der Velden trad in het huwelijk met:
 Johannes van der Sluijs. (uit den Bosch)

OVERLEDEN:

Driek Versteijnen. - vrij plotseling, na drie dagen ziekte.

Prijsvraag

De juiste oplossing was :

I. De 9 medewerkers van Thuisfront: *

Mijnheer Pastoor	Toos v.d.Wijst
Harrie Coppens	Mien van Nuland
Jacques Westerlaken.	Marietje Langens
Jos Vos	Betsie de Laat
Ies Meurs.	

Mien van Nuland is in de plaats van Gondje Pennings.
 Marietje Langens " " " " " Truda van Uden.

II. SPORT : Ies Meurs.

RIJSPOORT : H. Coppens en J. Westerlaken.

BURGERL. STAND : Toos van der Wijst

NIEUWSDIENST : Mien en Marietje.

III. Beeld van St. Lambertus op zijaltaar, Epistelzijde.

IV. Driek van der Poel, maakt nog altijd z'n dagelijkse wandeling door Rosmalen.

V. Er waren verschillende goede moppen. De leukste staat in "Contact".

VI. Onze dorpspompen stonden vroeger bij Mina Kusters en bij Marinus de Jong.

VII. "Hein Crey" was het meest bekende vliegtuig in Rosmalen.

VIII. Mijnheer Pastoor z'n naam is : Hub van der Meijden.

Mijnheer Kapelaan " " " : H. Vogels.

De Kosters " " " : Piet Daamen.

IX. OP de molens wordt niet gemalen, wel er IN.

X. De algemene opinie in Rosmalen is..... dat de leden van het Thuisfront de grootste schooiers zijn.

Oplossingen zijn ontvangen van :

Kees Kusters	Janus van Rosmalen.
Wim van Lee (là là)	Ed Lambermont.
Wim Verhallen	Bert Heijmans
Toon Heijmans	Sjef Huijnen (alleen 'n "mop")

De mondharmonica is verloot onder de beste oplossers.

Janus van Rosmalen is de gelukkige winnaar

Onder diegenen die er niet zoveel van gemaakt hebben, maar die toch de moeite hebben gedaan om mee te doen, is als troostprijs een boek verloot.

De winnaar is Ed Lambermont. De volgende keer hopen we op meer deelnemers. Jullie slapen toch zeker niet ?

Een aantekening in Rosmalens dagboek..
 We kregen deze maand HOOG bezoek..
 En wel van de "Heren" van de C.C.D.
 Dat viel voor velen heus niet mee.
 Wel hadden we een sein gehad,
 Toch zijn er velen nog gevat.
 Maar ze zijn niet goed ontvangen
 Zoiets kunnen ze ook niet verlangen.
 De een wist dit, de ander dat,
 Van de C.C.D. heeft eenieder zat.
 Op zekere plaats werden ze begroet,
 "Och, dat ik je nu pas ontmoet,
 Veel eerder had ik dat verwacht,
 Vanmorgen om een uur of half acht."
 Ik heb gehoord van 'n plaats in't Zuiden
 Dat men daar de klok ging luiden.
 Eenieder hield er op met werken,
 En dat alles voor een verken.

En grote gezinnen zijn zwaar getroffen,
 Het is nog erger dan in de tijd der moffen.
 Die gingen niet in alle hoeken,
 Naar deze trouwe wroeters zoeken.

Leuke staaltjes heb ik ook gehoord,
 De C.C.D. natuurlijk zeer verstoord.
 Die kwamen op zekere dag eens aan een huis.
 En troffen daar toen niemand thuis.
 Ze keken ergens door een raam,
 En zagen daar een "zwart" varken staan.
 Des anderendaags kwamen zij terug,
 Maar die lui waren hun toch nog te vlug.
 In plaats van 'n beest van zwaar gewicht,
 Vonden zij een hele kleine big.
 Snugger was dat uitgedacht,
 Zeg, dat men in zijn vuistje lacht'
 De C.C.D. was lekker beetgenomen,
 Zo'n kleine vangst, wie had dat kunnen dromen.

Overal neemt men varkens in beslag
 Dat is de orde van den dag.
 We hopen door het hele land
 De C.C.D. gaat spoedig aan de kant.

m i e k e.

Topografische kaart van Rosmalen

getekend door topograaf Wijnand Westerlaken (1910-1996)

Henk Savelkouls

Herkomst

In de jaren '90 kwam ik wekelijks bij OJC-secretaris Harrie Westerlaken op zaterdagmorgen op de koffie en om de bijgewerkte standenlijsten van OJC op te halen voor het prikbord in het OJC-clubhuis. Daar ontmoette ik ook stevast Wijnand, de broer van Harrie en gezamenlijk buurten wij over het wel en wee van ons prachtige dorp. Op een zonnige zaterdagmorgen bracht Wijnand een gevouwen pakketje mee. Het bleek een topografische kaart van Rosmalen die Wijnand op Allerzielen 1933 gesigineerd had en die mocht ik hebben. "Misschien kunde daar als echte Rosmalenaar iets mee" was zijn advies. Ik keek met begerige ogen naar het lappendeken van gevouwen blaadjes die als een geheel achterop krantenpapier en linnen was geplakt: een puzzel. De pas gepensioneerde Mister Westerlaken wist alle vouwen glad te strijken en secuur op te plakken. Nu kon de kaart opgerold worden en indien mogelijk voorzien worden van een passend kader.

Zwerftocht

Via lijstenmaker Barth op de Kruisstraat kwam de kaart terecht bij een collega en branchegenoot in Waalwijk bij Kunsthandel en galeriehoudster Andor. Deze specialist monterde de kaart op een stevige houten ondergrond en met een zogenaamde spacer en passe-partout kwam de kaart leesbaar achter glas. Door de grootte van de kaart ontstond er daarna een transportprobleem dat werd opgelost door transporteur Ad Dollevoet.

Inmiddels had deze zwerftocht een duur prijskaartje gekregen. Deze topografische kaart kreeg wel een prominente plaats op de galerij van ons appartement aan de

Markt. Op deze ereplaats kreeg ze veel bekijks. In 2005 verhuisden wij naar Zevenbergen, inmiddels Ulvenhout. Deze unieke kaart moest in Rosmalen blijven. Daarom schonken wij ze aan de Heemkundekring Rosmalen. Met vereende krachten werd de kaart vervoerd op een grote aanhangwagen en arriveerde onbeschadigd in het Heemhuis, destijds gevestigd in de aloude bestuurskamer van Coudewater. Nu te zien in de heemkamer van het oude gemeentehuis Rosmalen, toegankelijk voor alle Rosmalenaren die van een unieke specifieke topografische beschrijving kunnen genieten van de enige en echte Rosmalense topograaf

Wijnand Westerlaken

Topografische Wandkaart van Wijnand Westerlaken

Jo Versteijnen

Een aantal jaren geleden werd de Heemkundekring Rosmalen blij verrast met de schenking van een mooie oude ingelijste wandkaart van Rosmalen.

Wat was het geval? Henk Savelkouls had jaren geleden de kaart van de tekenaar ervan Wijnand Westerlaken gekregen. Henk had de kaart mooi in laten lijsten en als pronkstuk in de hal van het appartement “Achter de Driesprong” gehangen, waar hij toen woonde met zijn vrouw Mien. Toen deze Rosmalense mensen een paar jaar geleden uit Rosmalen gingen verhuizen (ongelooflijk) kwam het idee om de kaart te schenken aan de Heemkundekring. Deze schenking werd in dank aanvaard en met grote zorg en voorzichtigheid werd de kaart getransporteerd naar Coudewater, waar de Heemkundekring toen haar heemhuis had. Het glas was teer en mocht absoluut niet breken.

De Heemkundekring moest daarna weg van locatie Coudewater. Die ging verhuizen naar Perron-3. De kaart moest daar opgehangen worden in het kleine kantoor in de kelder. Een plek waar de kaart absoluut niet tot zijn recht kwam, maar het kon toen niet anders.

Wie was Wijnand Westerlaken?

Wilhelmus Wijnand Westerlaken was een zoon uit het gezin van zes kinderen van de spoorwegwachters Toon Westerlaken en Hanneke Schel uit Rosmalen. Ze woonden in het spoorwegwachtershuis dat stond ongeveer waar nu de wijk Peelhoeven is. Wim, een van de drie jongens uit het gezin en geboren op 1 augustus

1910, had als jongen al veel belangstelling voor aardrijkskunde, maar trok als jong student naar Brazilië om daar voor priester te studeren. Op 23 december 1939 werd hij in de kathedraal van Diamantina Minas (Brazilië) tot priester gewijd. Hij werkte daar tot 1946 als missionaris in armoedige omstandigheden. In verband met zijn gezondheid keerde hij terug naar Nederland. Van 1951 tot 1955 ging hij nog even terug naar Brazilië om daarna definitief naar Nederland terug te keren.

Eenmaal terug in Nederland werkte hij een aantal jaren als kapelaan in enkele Belgische dorpen in de buurt van Maastricht, totdat hij in 1963 werd benoemd tot pastoor in Boerdonk. Naast zijn parochiële werkzaamheden had hij daar veel nevenactiviteiten op het gebied van geestelijk adviseurschap bij diverse instellingen van KAB tot bejaardenbond. Na bijna 12,5 jaar trouwe dienst ging Wijnand in maart 1976 met emeritaat en keerde weer terug naar zijn geboortedorp Rosmalen. Op 2 juli 1996 overleed hij en werd na een uitvaartdienst in de Lambertuskerk begraven op de begraafplaats “Oude Baan” in zijn Rosmalen.

Wat staat er op deze topografische kaart?

Na de gedwongen verhuizing naar onze huidige locatie in Perron-3 was er in het nieuwe lokaal een perfecte ruimte voor de wandkaart en deze werd dan ook zo snel mogelijk verhuisd naar zijn nieuwe plek. Nu is de kaart voor iedereen zichtbaar en dat bleek ook tijdens de dit jaar gehouden Open Monumentendag en de daarop aansluitende tentoonstelling. Veel bezoekers hadden belangstelling voor de kaart.

De kaart is een handgetekende kaart van de situatie zoals die toentertijd was in Rosmalen en heeft een afmeting van ca. 150 bij 160 cm. Volgens gegevens is hij gemaakt in 1933 (Rosmalen telde toen ruim 5000 inwoners) en is eigenlijk een voorloper van de huidige plattegronden. Wijnand heeft met grote nauwkeurigheid de situatie van toen weergegeven.

Dit is de tekst die Wijnand Westerlaken als bijschrift op de kaart heeft gezet

W.W. Westerlaken

Kerkenhoek

**Plattegrond
van
Gemeente Rosmalen**

-
-Parochiën-

Rosmalen: H. Lambertus, Hintham, H. Moeder Anna.

Nuland: Johannes Den Dooper, De Graafseweg.

Dorpen: Rosmalen, Hintham, Nuland- Kruisstraat,

Kerkdorp: de Graafseweg.

Gehuchten: Kruisstraat, Bruggen, Heeseind, Heinis, Maliskamp, Kloosterhoek, Varkenshoek.

Buurten: Kerkenhoek, Molenhoek, Sprokkelbos, Rosmalense Heide, Nulandse Heide, Krommenhoek, DeBergen, Het Ven, De Karreput

Landgoederen: Eikenburg, Sparrenburg, Mariaburg, Duinse Hoeve, Huisbergse Hoeve, de Gele Hoeve, Corso, Coudewater, Maliskamp, Vinkeloord, Vliertwijk, Zandbergen, Vijverberg, Heerenbeek, Dorothy Hall (Zuiderbosch), Zomerlust, Kleinerf, Dina's Hove, Rozenhof, Jachtlust.

-Waterschappen-

Polder van der Eigen, Polder de Vliert, Stroomgebied van de Aa, Binnenpolder van Rosmalen en Nuland, Rosmalens Vinkel.

Poldercomplexen: Rosmalense Hoeven, Vree, Heeseindsveld, Blokken, Saren, Roompot, Bunders, Hoef, Haren, De Diepte, Lunense Kampen, Rosmalense Slagen, Weistrepen, Garstland, Aan de Striemense straat, Hoogveld, Ingelanden

Weilandcomplexen: Kattenbosch, Heikampen, Vliertjes.

Ervencomplex: Nieuwe Erven.

Akkercomplex: Kruisstraat en Heesche Indsveld.

Psychiatrisch Gesticht: Coudewater, Sanatorium.

Op de zijkanten van de kaart is met kleine kriebelletters aanvullende tekst geschreven en deze tekst is bijna niet meer of heel moeilijk te lezen. Dus kwam tijdens de tentoonstelling al snel de vraag kunnen jullie hier iets aan doen? Ja dus - en de uitdaging was geboren. Maar hoe pak je zoiets aan? Met behulp van deelfoto's en de scherpe ogen en toelooze inzet van onze jonge vrijwilligster is het gelukt om alles te ontcijferen en keurig op vier A-viertjes te zetten. Die A-viertjes zijn ingelijst en bij de kaart gehangen, zodat iedereen kan lezen wat Wijnand heeft opgeschreven over zijn Rosmalen van toen.

Dit is het resultaat compleet met – tegenwoordig soms onbekende – toponiemen

Onder de gemeente van 's-Hertogenbosch, het dorp Orthen. In het Westen bevindt zich de buitenpolder genaamd de Polder de Vliert, in het Zuiden de buitenpolder het stroomgebied van de Aa, deze bevat ook nog de grote en de kleine Wetering. Langs de Aa vindt men beekklei.

Op het Rosmalens Vinkel veenachtige grond. In het bewoonde gedeelte wordt de waterleiding geregeld door de binnenpolder Rosmalen en Nuland. Langs de Graafseweg vindt men grote dennenbossen en in de Heikampen kreupelhoutbossen.

Posterijen: de Post Rosmalen bevat de parochies in het dorp Rosmalen, 's-Hertogenbosch, Hintham, Tweeberg wijk links, Hinthamerdijk wijk rechts, en de Graafseweg tot Dorothy Hall, het overige is Post Rosmalen. Onder Post Nuland, poststation in het Heike gemeente Nuland, bevat Grintweg – Kruisstraat – Graafseweg – Vinkelstraat.

Rosmalen is een zeer oud dorp in de negende eeuw komt in officiële stukken reeds voor onder de naam van Rosmalla of Rosmella, de Latijnse naam van het dorp.

Coudewater, eveneens van oude datum, is een oude bedevaartplaats. Het oude klooster is genaamd Mariënwater en behoorde aan de zusters Birgitiessen. Nu is het een psychiatrische inrichting, bestuurd door de Zusters van Barmhar-

tigheid, voor vrouwelijke krankzinnigen. Ook is er een herenpaviljoen en een sanatorium.

In de polder vindt men een oude lindeboom. Hier stond eertijds het klooster Sint Annenborch.

Tegenwoordig strekt zich een doorlopende bebouwing uit vanaf Hintham – gemeentegrens tot de kom van Rosmalen en aansluitend de Graafseweg en de Rosmalense Heide – de Kruisstraat - Heeseind sluit de doorlopende dorpsvorming zich aan met Nuland – kom.

-Geografische beschrijving der Gemeente-

Gemeente Rosmalen bestaat uit een bewoond gedeelte, namelijk het zuiden en een onbewoond gedeelte: het noorden.

Het bewoonde gedeelte wordt ingenomen door drie grote parochies terwijl de parochie Nuland het oostelijk gedeelte van dat de Kruisstraat – Grintweg bevat. Het dorp Rosmalen bevat twee parochies, namelijk de parochie van de H. Lambertus en de parochie in de Rosmalense Heide: de Graafseweg welke nog in voorbereiding is.

De parochie van de H. Lambertus bevat de buurten in de Kom van het dorp, de Kerkenhoek, het Ven en de Bergen, verder de Stationsstraat en de Weidestraat.

Buiten de kom de buurten: Sprokkelbosch en Molenhoek, de gehuchten Bruggen waaronder de buurt Krommehoek, Huisbergen, 't gehucht de Heinis, een gedeelte van het gehucht de Kruisstraat, de landgoederen Vliertwijk en Huisbergse Hoeve.

De nieuw te stichten parochie langs de Graafseweg omvat de eerstgenoemde Graafseweg, het Kerkdorp, de buurt Rosmalense Heide met de hoek Sasselheide, de gehuchten Maliskamp en Kloosterhoek, de land-goederen Sparrenburg, Duinsche Hoeve, Eikenburg, Maliskamp, Coudewater, het Kompleks, het Rosmalens Vinkel en de villa de Gele Hoeve.

In het dorp Hintham ligt de parochie van de Heilige Moeder Anna, welke bevat de Kom van Hintham, met Tweeberg en Hinthamerdijk, de wijk de Graafseweg, en verder het gehucht de Varkenshoek.

De parochie Nuland bevat in onze gemeente het dorp Nuland, het Heeseind, in de kom gelegen, verder het gehucht Kruisstraat- Heeseind. De buurt Nulandse Heide behoort voor het gedeelte van de Nulandsestraat - Oude Baan onder de Kruisstraat en voor het gedeelte de Karreput onder het Heeseind. Verder liggen onder deze parochie nog de Waterleiding en het landgoed Mariaburg, Vinkeloord en de Vinkelstraat.

De polder van der Eigen bevat het gehele noordelijke gedeelte van Rosmalen, en bestaat grotendeels uit rivierklei, een strook zavel*, en het overige deel uit diluviaal* zand, eveneens als het overige van de gemeente: de polder van der Eigen bevat eveneens de hele buitenpolder van de gemeente Nuland onder de gemeente Empel c.a.* de Empelse Hoeven.

PS

- *zavel: grondsoort bestaande uit klei met 60 tot 80% zand. Lichte zavel bevat 80 tot 90% zand.*
- *diluviaal: op de kaart staat 'diluvies' = diluvisch = diluviaal. Uit de van Dale:*
 - *diluviaal: [1862 gevormd van Lat. diluvium (zondvloed) 1 betrekking hebbend op de zondvloed 2 van, betreffende het Diluvium: diluviale gronden; de diluviale mens, oermens uit de ijstijd*
 - *Diluvium (het) [1856-1860 Lat. (overstroming, zondvloed), omdat diluviale zandophoppingen vroeger aangezien werden voor getuigenissen van de zondvloed], (geol., veroud.) Pleistoceen.*
 - *diluvium: [Lat.], (geol.) benaming voor gronden in het Pleistoceen gevormd: het diluvium is in hoofdzaak ontstaan in de ijstijd.*
- *c.a.: cum annexis = met bijbehoren/met wat erbij hoort.*
- *Het woord werd en wordt ook gebruikt om een gemeentenaam aan te duiden, waarbij de hoofdplaats van deze gemeente wordt gevolgd door de afkorting c.a., die staat voor de bijbehorende kernen. Het gaat dan om gemeenten die reeds vroeg in de 19e eeuw zijn samengevoegd.*

Wat weten we nog meer over Wilhelmus Wijnand Westerlaken

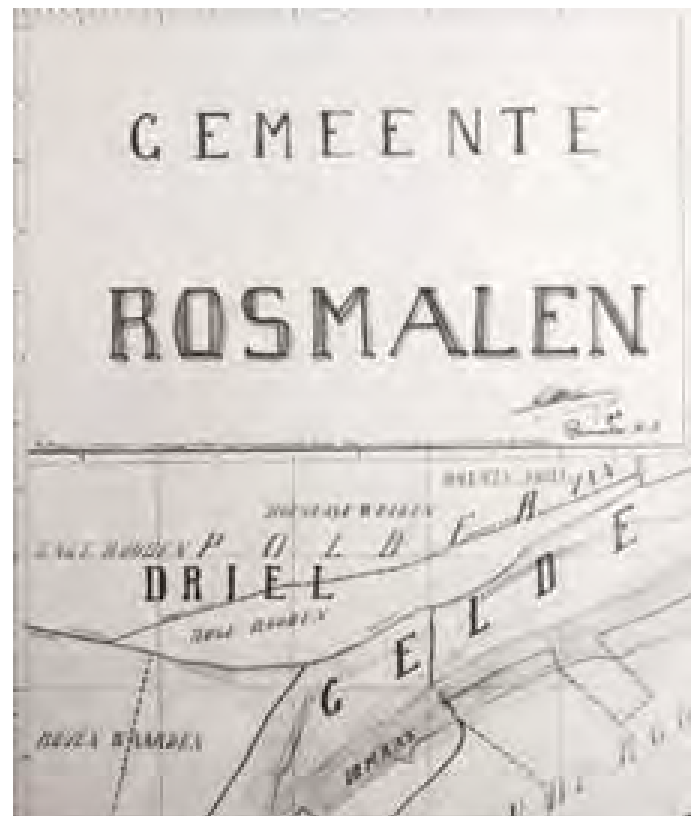
In een apart artikel in deze *Rosmalla* beschrijft Henk Savelkoul's zijn ervaring en inbreng, dus zijn wel en wee met deze topografische kaart van Rosmalen, die hij als opgevouwen hoopje papier in zijn handen kreeg gestopt.

Tijdens onze zoektocht op internet naar gegevens over Wijnand Westerlaken vonden we nog meerdere topografische kaarten van hem. In het stadsarchief 's-Hertogenbosch zijn nog een drietal kaarten van de hand van Wijnand Westerlaken. Deze kaarten zijn van latere datum dan die van de Heemkundekring en zijn vermoedelijk tussen 1931 en 1950 gemaakt. Je kunt dus gerust zeggen dat deze priester monnikenwerk heeft verricht.

Tip: In een vorige *Rosmalla* (jaargang 25 numero 1) staat een leuk artikel van Wil Smulders over Wijnand Westerlaken. Wil kende Wijnand persoonlijk.

Hiernaast drie van de veertien andere kaarten gemaakt door Wijnand Westerlaken.

(Noot van Michiel van Heumen: een aantal van de veertien horen bij elkaar als 1 kaart).

Twée sikken over een oude sik

Gerrit Mol

De voorzitter van onze heemkundekring zal ongetwijfeld op een andere plek iets zeggen als herinnering aan de oprichter en oud-voorzitter van onze heemkundekring, Theo Derksen. Wij als redactie willen op een wat luchtiger manier herinneringen ophalen aan deze markante figuur, die onlangs helaas is overleden. We spraken met twee leden van onze heemkundekring, niet toevallig ook secretarissen van onze vroegere gemeente Rosmalen. We hebben

het over Ad van Langen en Johan Glaudemans.

Theo was in 1959 de opvolger van de heer Lambermont. Hij werkte al vanaf 1948 bij de toenmalige gemeente Rosmalen. Hij was hoofd financiën, toen hij werd benoemd tot secretaris. Rosmalen had toen een vrij klein gemeentekantoor. Er werkten toen ongeveer 15 ambtenaren. De nieuwe wijken Gele Hoeve en 't Ven waren toen nog in aanbouw. Spoedig volgden Maliskamp en later, in de zestiger jaren, de wijk Hintham-Zuid. De Rosmalense bevolking en daarmee het ambtenarenapparaat groeiden verhoudingsgewijs

Foto gemaakt in 1984 bij het vertrek van Theo Derksen en het aantreden van Ad van Langen. Alle afdelingshoofden/ leden van het Managementteam. V.l.n.r., onderste rij: Chris Baltus, Karel van Erp, Theo Derksen, Johan Glaudemans, Gerard Neppelenbroek, Ad van Langen. Bovenste rij: Harrie Westerlanden, Cees Roefs, Gerard Ploem, Cor Timmermans.

sterk. In de beginjaren van Theo waren nog veel afdelingen op de secretarie samengevoegd. De structuur van het bestuur was vrij overzichtelijk, de lijnen waren kort. Theo voelde zich als een vis in het water en dat straalde hij ook uit. Zijn mede-ambtenaren waren voor hem collega's. Altijd erg belangstellend naar ieders wel en wee. Dat bleef zo bij Theo, ook toen de organisatie groter werd. Altijd bereikbaar en goed geïnformeerd. Hij kende de talenten van de mensen om hem heen en maakte daar dankbaar gebruik van.

Door de groei van het aantal inwoners nam ook het werk grotere en vooral ingewikkelder vormen aan. Er werd eigenlijk voortdurend gereorganiseerd. Het woord management en inspraak was in de beginjaren van Theo nog niet uitgevonden. Er was wel overleg tussen de secretaris en de afdelingshoofden, maar dat ging aanvankelijk alleen over personeelszaken zoals bevorderingen en extra salarisverhogingen. Dat overleg werd op de secretarie wel "bloedraad" genoemd. Later was er een soort staforgaan, waarin de zaken regelmatig werden besproken. Dat is nog in Theo's tijd omgevormd naar een Managementteam. De sfeer was er altijd echt een van "samen de klus klaren." Bij Theo bleef de mens voorop staan. Een echte kartrekker was Theo niet, dat lag meer op het terrein van de burgemeester en steeds meer ook de raad en de wethouders. De "sik" was vooral adviseur. Een van zijn taken was ook secretaris van de gemeenteraad. In de beginjaren was Theo eigenlijk van alles wat er op gemeentelijk niveau speelde, wel op de hoogte. Later kon hij natuurlijk veel overlaten aan zijn ambtenaren, die hij ook alle vertrouwen gaf. Theo voldeed eigenlijk niet aan het vertrouwde beeld dat men van een gemeentesecretaris had: die "zwijgt in de Raad, fluistert in B & W en buldert op de secretarie."

Ook in de contacten met de burgers was Theo erg gemakkelijk. Hij stelde mensen op hun gemak en wees ze de weg in de steeds ingewikkelder wordende jungle van wetten en regels.

Gevraagd naar de echt sterke kanten van Theo noemen onze gesprekspartners, ex-collega's en opvolgers van Theo, vooral het samenbrengen van mensen, het zoeken naar compromissen, zijn betrokkenheid. Als ik vraag naar de minst sterke kanten van Theo, blijft het lang stil...

Foto gemaakt in 2014, bij het afscheid van Diny Langenhuizen in 's-Hertogenbosch. Diny was in Rosmalen secretaresse van de drie gemeentesecretarissen, die in dit artikel genoemd worden..

"Misschien had hij af en toe wel wat meer mogen bulderen," komt er tenslotte met enige aarzeling uit.

Theo kon het ook goed vinden met de verschillende burgemeesters, waar hij mee te maken had, hoe verschillend die ook waren. Mazairac, Molenaar en Burgers, ze konden prima uit de voeten met hun secretaris, konden op zijn deskundigheid en wijze adviezen bouwen. Theo trad ook buiten de gemeentegrenzen in zijn functie als bestuurslid van de Nederlandse Bond van Gemeente-ambtenaren. Hij was zeer werkzaam voor die vakbond, maar respecteerde dat anderen kozen voor de katholieke bond, de toenmalige ARKA.

Mensen als Theo komen natuurlijk vanzelf ook buiten het gemeentehuis in actie. Hij was bestuurder van het Wit Gele Kruis en vanaf het begin betrokken bij de Kentering als gemeenschapshuis en zeker ook bij het plaatselijke carnaval. En lid zijn betekende voor hem ook op die plaatsen: aanpakken! Niet verwonderlijk dus dat Theo heel sterk betrokken was bij de oprichting van onze heemkundekring en jarenlang voorzitter was.

Geen wonder ook dat een aantal jaren geleden Theo Derksen "in 't Zunneke" gezet werd, een evenement dat bekende Rosmalenaren op een luchtige manier voor het voetlicht bracht. Ad van Langen en Johan Glaudemans vertelden daar op smakelijke wijze hoe ze "hun baas" voor ogen

hadden. Onverstoorbaar bezig met het schillen van zijn in een plastic zakje meegebracht fruit. Zijn actieve rol in de Raad van Elf en de consequenties daarvan in de vergaderingen waarbij hij aanwezig moest zijn. Theo vervangen hoefde eigenlijk nooit: hij was nooit weg, nam alleen korte vakanties. Hij keerde vaak uit een vergadering terug met de opmerking: “De heren van Lebak hebben besloten...”, daarmee verwijzend naar zijn kennis van Multatuli en zijn manier van relativeren.

Eerder gaf ik al aan dat Ad en Johan moeite hadden om slechte eigenschappen van Theo Derksen te noemen. Ik

heb er -als schoolmeester- toch een gehoord: Fons van Baest heeft nogal wat moeite moeten doen om de aantekeningen van Theo uit te werken. Juist, zijn handschrift! Nóg een opmerkelijke uitspraak aan 't eind van “In 't Zunneneke”” wil ik u niet onthouden: “En nu hebben we een oudsik en twee wat jongere oudsikken, maar nu hebben we geen gemeente meer...!”

Ad en Johan, bedankt voor jullie openhartige en vriendelijke gesprek. Maar ik denk dat jullie het meer eens zijn met deze hartenkreet: Theo Derksen, houdoe en bedankt!

En zo begon de kerk van Maliskamp

Gerrit Mol

In de stukken die Wil van den Elzen aan onze heemkundekring schonk, vond de redactie ook een kopie van een handgeschreven verhaal van de eerste pastoor van Maliskamp, Schoenmakers. Dat is een interessant verhaal. Niet alleen omdat het geheel zich in Rosmalen afspeelt, maar ook omdat het aangeeft hoe in de dertiger jaren een parochie tot stand kwam. Hier volgt alleen het allereerste begin uit de tekst. Het hele verhaal van het begin van de Maliskampse kerk is elders, ook in *Rosmalla*, terug te vinden. We laten de pastoor letterlijk aan het woord.

Fundatio Parochiae St. Bernadette Soubirous Rosmalen “De Maliskamp”.

Terugkerende op 30 mei 1933 van een bijeenkomst van Boxtelsche Priesters, gehouden te Ommel, trof Pastoor Hubertus van der Meijden, Pastoor van de Parochie van den H. Lambertus te Rosmalen, mij, Cornelis Wilhelmus Alphonsus Maria Schoenmakers, in den trein Helmond-Eindhoven.

Wijzend op de Parochiekerk van den H. Jozef te Eindhoven (Tongelre) zei Pastoor v.d. Meijden mij: “gij moest bij mij een Parochie stichten; Mgr. Diepen heeft de stichting in principie goedgekeurd.” De afspraak die bij het verlaten van den trein in Eindhoven gemaakt werd, was, dat ik derden Pinksterdag n.l. 6 juni 1933 in Rosmalen zou komen en het territorium van de te stichten Parochie zou komen opnemen. Op den afgesproken dag is dat plan ten uitvoer gebracht en hebben wij samen in den voormiddag het geheele territorium bestaande uit 184 gezin-

nen met circa 960 zielen bezichtigd.

De nieuwe Parochie was noodzakelijk. De kerk van den H. Lambertus was veel en veel te klein. De Parochie telde nu weer evenveel zielen als vóór 1909, toen de Parochie van de H. Anna te Hintham werd gesticht door Pastoor Carel van Thiel. Verder was een nieuwe Parochie om den verren afstand gewenscht en was de stichting ook van groot godsdienstig belang voor de nieuwe parochianen.

Aanleiding tot stichting was ook het feit, dat een der bewoners uit de omgeving van het Missiehuis der H. Harten, hetwelk sinds korten tijd voltooid was langs den Graafschens Weg, op zekeren Zondag zich aan dat Missiehuis aanmeldde om de H. Mis bij te wonen, hetgeen hem door den Overste geweigerd werd om het verbod van Mgr. Diepen hetwelk bevatte, dat niemand behalve de bewoners van het huis zelf in de kapel mocht worden toegelaten. Bedoelde persoon sprak daarover met de Pastoors van H. Joannes Onthoofding te Nuland (M van Iersel, overleden 22 april 1934) en van H. Lambertus Rosmalen en eindelijk met den Bisschop van den Bosch Mgr. A. Diepen, die zijn verbod handhaafde doch tevens zeide, dat indien de afstand naar de oude Parochiekerk zoo groot was en indien een nieuwe Parochie noodzakelijk was, hij verlof gaf om pogingen in het werk te stellen om tot de stichting eener nieuwe Parochie te komen.

Het gevolg van verdere besprekingen was dat beide bovengenoemde Pastoors een gedeelte hunner Parochies wilden afstaan en dan zou, als de stichting tot stand zou komen, tevens een nieuwe grensscheiding gemaakt worden tusschen Rosmalen H. Lambertus en Nuland H. Joannes

Onthoofding (Vele huizen van Parochie Nuland stonden dichterbij Rosmalen H. Lambertus dan bij hun eigen Parochiekerk).

Na 6 juni had ik nog enkele besprekingen met Pastoor v.d. Meijden. Inmiddels werden de plannen vruchtbaar en daarom achtte Pastoor v.d. Meijden het beter om de zaak nog eenigen tijd met rust te laten, temeer omdat ik van 26 juli tot 27 aug. 1933 een reis zou ondernemen naar het Heilig Land.

Na terugkomst van deze reis werd weer verder gesproken over de plannen totdat met ingang van 27 oktober 1933 de Kapelaan van Rosmalen Fr. Houbraken benoemd werd tot Pastoor te Kneysel. Op 25 oktober 1933 had weer een bespreking plaats waarbij tevens de mogelijkheid en mijn toestemming besproken werd van een benoeming tot Kapelaan te Rosmalen (er was niet onmiddellijk bij de benoeming van Kapelaan Houbraken tot Pastoor een kapelaansbenoeming gevolgd). Dien avond ontving Pastoor van der Meijden een brief van Mgr. Diepen met de vraag hoe ver het stond met de nieuwe Parochie en of de nieuwe Pastoor (eenigen tijd tevoren was mijn naam aan Mgr. Diepen reeds meegedeeld) ook Kapelaan zou willen worden in Rosmalen. Pastoor van der Meijden is toen daags daarna bij Mgr. Diepen op audiëntie geweest en heeft hem verslag uitgebracht en gezegd hoe ver de zaak stond. De stichting was mogelijk en Kapelaan Schoenmakers was niet ongenegen, de grond voor de nieuwe Parochie was er, want Notaris van den Mortel (villa "De Gele Hoeve" te Rosmalen) zou, zoals hij bij het allereerste begin reeds had toegezegd,

het terrein voor de nieuwe kerk cadeau geven.

Op 28 oktober 1933 ontving ik toen een schrijven van Mgr. Diepen, gedateerd 27 oktober 1933, van den volgenden inhoud: "In overleg met den Z.E. Heer Pastoor van Rosmalen kom ik Uw. Eerw. vragen of U bereid is de nieuw ge-projecteerde parochie onder Nuland en Rosmalen te gaan stichten en zoo ja, of het dan niet geschikt was Uw Eerw. tot kapelaan te Rosmalen werd benoemd. Wilt U mij persoonlijk over deze aangelegenheid spreken, dan zal ik Uw Eerw. gaarne op audiëntie verwachten. Ik voeg hierbij dat Rosmalen een kapelaan moet krijgen te benoemen 3 nov. In diensttreding op 20 nov. a.s. Hoogachtend, met beste wenschen, vriendelijke groet, A. Diepen".

Na ontvangst van dat schrijven ging ik dien dag, nl. 24 oktober 1933 bij Mgr. Diepen op audiëntie die me de vraag nog eens herhaalde. Mijn antwoord was dat ik graag kapelaan zou worden in Rosmalen, indien er ten minste mede aan verbonden werd de opdracht om de stichting der nieuwe parochie te beproeven. Mgr. Diepen antwoordde hierop dat hij mij dan 3 november als kapelaan zou benoemen en met in diensttreding op 10 november 1933, welke benoeming daarop ook stond in de "St. Jansklokken" van 4 november 1933, waarin tevens ook stond de opdracht "om de oprichting te beproeven eener nieuwe parochie onder Rosmalen in dat gedeelte der parochie, dat gelegen is aan den Rijksweg 's-Hertogenbosch-Nijmegen."

Op 10 november 1933 heb ik mijn intrede gedaan als kapelaan te Rosmalen.

HEEMKUNDEKRING ROSMALEN DANKT ZIJN SPONSORS

Apotheek Rosmalen	Oude Baan 9	5242 HT	Rosmalen
Bouwmans Oliehandel	West eind 2	5245 NL	Rosmalen
HAMA v.d. Meulenreek	Aaborch 3	5247 SW	Rosmalen
Huub Steenbekkers - Advies en Schilderwerken	Kievitsven 48	5249 JJ	Rosmalen
Gebroeders Voets	Vinkenveld 4	5249 JP	Rosmalen
De Fiets Tweewielers	Graafsebaan 95B	5248 JT	Rosmalen

Groeten uit Hintham

HEEMKUNDEKRING - ROSMALEN